

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. V. Plura corollaria notatu digna,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

zenus orat. 3. asserit dari Angelos civitatum & Ecclesiarum. Et carmine 6. de substantiis mentis prædicit, seu Angelis ait:

illi homines, urbes istis, gentesque gubernant.
Item Origenes lib. 1. Periar. cap. 8. tradit dari Angelos singularum Ecclesiarum, seu Episcoporum, id est ad custodiendas singulas communitates constitutos, & probat ex Apocalypsis 1. & 2. & 3. Idem habet homil. 20. & 24. in Numi, & homil. 4. in Ezechiel. Denique Clementis Alexandrinus lib. 6. Strom. versus finem dicit: *Per gentes & civitates divisa sunt Angelorum presbiteria*: quod etiam asserit Epiphanius hæresi 37. & adducit illud Deuter. 32. *Constituit terminos gentium, juxta numerum Angelorum Dei*, ut habent Septuaginta. Quo loco etiam utitur Hieronymus Daniel. 7. licet ad litteram intelligendus sit de distributione terræ sanctæ, juxta numerum Tribuum: unde in vulgata editione sic legitur: *Constituit terminos populorum, juxta numerum filiorum Israel*. Gentiles etiam non singulis modo hominibus, sed etiam civitatibus ac locis, præesse beneficis genios arbitrati sunt. Unde Prudentius in secundo contra Symmachum.

Quamquam cur Genium Roma mihi fingitis unum? Cum portis, domibus, thermis, stabulis solentis assignare suos Genios? perque omnia membra Urbis, perque locos Geniorum millia multa fingere, ne propria vacet angulus ullus ab umbra.

Inferes nonò, valde probabile esse, Sacerdotem peculiarem habere Angelum qui ei celebranti assistat, illum in tanto mysterio peragendo juvet ac dirigat, ejusque preces & hostias omnipotentis Deo offerat. Hoc enim plures cum S. Thoma 3. p. quæst. 83. art. 4. ad 9. deducunt ex verbis illis Canonis Missæ: *Supplices te rogamus omnipotens Deus, jube hæc perferri per manus sancti Angeli tui, in sublime altare tuum, in conspectu divine Majestatis tue.* Idem colligitur ex Scriptura: nam Judic. 13. Manue sacrificante, *Cum ascenderet flamma altaris in cælum, Angelus Domini prius in flamma ascendit.* Et Lucæ 1. Zachariæ incensium adolescenti apparuit *Angelus Domini stans à dextera altaris.* Et certè si nascente Christo in stabulo, subito facta est cum Angelo multitudo militiæ *caelestis laudantium Deum*, ut dicitur Lucæ 2. cur non etiam nascente Christo quotidie sacramentaliter in altari, Angelus aliquis tanto mysterio specialiter assistat, qui Sacerdotem juvet ad illud attentè & devotè peragendum? Hunc verò Angelum aliqui censent illum esse cui templi vel altaris cura commissa est: alii verò probabilius existimant, esse proprium Angelum tutelarem Sacerdotis: cum enim Angelus unicuique mortaliter detur, ut illum instruat & dirigat in iis quæ ad Deum conducunt, ipsius cura erit, Sacerdotem suæ tutelæ commissum dirigere ad Missæ Sacrificium ritè & attentè peragendum.

Inferes decimò, solos Angelos infimi ordinis deputari singulis hominibus custodiendis; Archangelos verò & Principatus, præfici custodia civitatum, provinciarum, & regnorum. Ita D. Thomas hic art. 3.

Probatur prima pars ex Gregorio homil. 34. in Evang. ubi ait: *Qui minima nuntiant Angeli: qui vero summa annuntiant, Archangeli vocantur.* Quod dicitur etiam Dionysio, qui in libro de cælesti hierar. cap. 9. asserit ex minorum Angelorum agminibus, foras ad explendum ministerium mitti, & ad humana venire solatia.

Ratio etiam id suadet: Tum quia custodia

A singulorum hominum est infimum omnium ministeriorum exteriorum ad quæ Angeli mittuntur: Ergo infimo ordini Angelorum debet competere, Tum etiam, quia ordo infimus Angelorum est immediatè supra homines; Ergo cum habeat immediatum ordinem ad illos, secundum convenientem divinæ providentiæ dispositionem, debuit deputari ad illorum custodiam.

Nec obstat quod Angelis custodibus incumbat arcere Dæmones, ne hominibus noceant, eorumque insultus & tentationes impedire, immò & signa efficere: quæ omnia sunt propria officia Virtutum, ut supra vidimus, non verò infimi ordinis Angelorum. Non obstat, inquam, nam, ut ait D. Thomas hic art. 3. ad 3. *Etiã inferiores Angeli exercent officia superiorum, in quantum aliquid de dono eorum participant, & se habent ad superiores sicut executores virtutis eorum. Et per hunc modum etiam omnes Angeli infimi ordinis, possunt & arcere Dæmones, & miracula facere.*

Secunda pars hujus corollarii docetur etiam à Divo Thoma, & ratione ipsius suadetur. Quòd agens est superius, tantò est universalius, ut patet in Sole, & aliis corporibus cælestibus, quæ sunt causa universales generationis rerum inferiorum; & in Deo, qui cum sit primus & supremus omnium entium, est etiam prima & universalissima omnium causarum: Ergo ad superiores ordines Angelorum pertinent officia seu ministeria magis universalia, subindeque ad Archangelos custodia urbiū vel Episcopatum, ad Principatus verò regimen provinciarum, regnorum, & imperiorum: unde (ut supra annotavimus) illi in Scriptura *Principes* appellantur.

Inferes ultimò cum D. Thoma quæst. 114. art. 1. & 2. homines impugnari & tentari à Diabolo: tum ob invidiam & odium quod concepit adversus hominem, quem scit esse capacem beatitudinis, quam ille per peccatum amisit: tum etiam propter superbiam, per quam (inquit S. Doctor) *divina potestatis similitudinem usurpat, deputando sibi ministros determinatos ad hominum impugnationem: sicut & Angeli Deo ministrant in determinatis officiis ad hominum salutem.* Unde in Scriptura tentator, seductor, inimicus homo, & malus per antonomasiam appellatur: & Genesis 2. dicitur quod sub figura serpentis primos parentes tentavit ac seduxit. Hinc Gregorius lib. 33. in Job cap. 14. ait: *Behemoth dicitur ob malitiam, & in homines crudelitatem: Leviathan verò, hoc est serpens sive draco, propter astutiam, & nocendi artes.* Et Tertullianus lib. adversus Valentinum, Diabolum, *serpentem lucifugam, & colubrum tortuosum* appellat; & subdit: *Christum columba demonstrare solita est, serpens verò tentare: illa à primordio divine pacis præco, ille à primordio divine imaginis prædo.* Notat etiam D. Gregorius ubi supra, quod Diabolus modò bellua, nunc draco, nunc avis appellatur: *Quia (inquit) per tot ad deceptorum esse species infert, in quot eos nequitas implicat. In eis quos ad stultitiam luxuria excitat, jumentum est. In eis quos ad fastum superbia, quasi alta sapientes, elevat, avis est. In eis quos ad nocendi malitiam inflammat, draco est.* Vocatur etiam apud Job *serpens leonem*, id est monstrum quoddam ex formica & leone compositum: titillat enim (inquit idem Gregorius) ut formica, & ut leo lavit & debacchatur. Vel, ut alii volunt, formica & leo dicitur:

R r r

tur: quia eis qui illi fortiter resistunt, formica est, leo verò adversus illos qui ejus tentationibus cedunt, & ab eo se vinci ac seduci patiuntur.

76 Advertendum est etiam cum D. Thoma loco citato art. 5. falsam esse sententiam aliquorum, asserentium Dæmonem semel victum, nec eum à quo victus est, nec ullum alium deinceps tentare: siquidem oppositum ex Scriptura manifestè colligitur: dicitur enim Matth. 12. *Revertar in domum meam unde exivi: & Lucæ 4. consummata omni tentatione Diabolus recessit à Christo, usque ad tempus.* Unde apud Job dormire dicitur in umbra & in secreto calami, ac in locis humentibus: sed somnum simulat, & dum dormire videtur, cor ejus ad excogitandas insidias vigilat: sicut vulpes & simiæ somnum fingunt ut aves decipiant. *Pervicacissimus hostis ille (ait Tertullianus) nunquam malitiæ suæ otium facit, qui tunc maxime sevit, cum hominem plene sentit liberatum; tunc plurimum accenditur, dum extinguitur.*

De
po-
nit.
cap. 7

Verùm sicut Dæmones semper vigilant ad tentandos & decipiendos homines: ita & beati

A Angeli ad eos custodiendos & defendendos, iuxta illud Isaia 62. *Super muros tuos Ierusalem constitui custodes, totà die & totà nocte in perpetuum non tacebunt.* Quæ verba expendens Bernardus serm. 11. in Psal. 90. *Quantam (inquit) debet hoc verbum inferre reverentiam, asserre devotionem, conferre fiduciam: reverentiam pro presentia, devotionem pro benevolentia, fiduciam pro custodia &c.*

Cætera quæ docet S. Thomas de custodia Angelorum, & deimpugnatione Dæmonum, clara sunt, & nullâ indigent interpretatione. B Concludamus ergo hunc Tractatû de Angelis: suspiremus ad eos de quibus loquimur, ait Gregorius: *in eam amicitiam cum Angelis, subdit Leo Papa: & magnum illum Dionysium imitemur, quæ se φιλάγγελος, hoc est amatorem Angelorum, nuncupabat. Redamemus eos, honoremus eos, quantum possumus, quantum debemus, addit Bernardus. Tunc tamen ei reddatur & amor & honor noster, à qua tam ipsis quam nobis est totum unde honorare possumus vel amare, unde amari honorare mereamur.*

